

Womhaj Bóh!

Ciziko 49.
8. dez.

Četnik 5.
1895.

Serbske nedželske kopjenka.

Wudawaju so kóždu sobotu w Esmlerjez knihičičežetm w Budyschinje a su tam dostacž sa sčtwórtlětnu pichedłatu 40 nr.

2. adventska nedžela.

Rom. 15, 13: Bóh wscheje nadžije napjelní maš se wschém wješelom a měrom w wěrje, so byszčeje polnu nadžiju měli psches tu móž šwjateho Ducha.

Najlěpsche na šwěće, je něchtó wuprajil, je lubošć. Duž wschat móžemy dale wukładowacž a wrajicž: Najnusnišche je wěra, najrjeišche pak nadžija. Kotrej čłowjet nadžiju nima? Kajte žiwjenje bylo tajke čmowe, so hwěsda nadžije so w nim njechwězila? Džěčo ma nadžiju, mloda holza ma nadžiju, staršchi maju nadžiju. Džělacžer so nadžija šwojeje msdy, šwjět žujow, wojak čzeleče a dobyča, pucžowar šbožowneho domojwóčenja. Žadny tak šbožowny, žadny tak nješbožowny njeje, so nadžije njeměl. A tola, — njerunaja so te semšte nadžije jeno pschewušto wofoto mjetanym deřkam na morju, na kotrejž ludžo wot roslamanych lóžow na šhwilu čžeknu, jenož na mału šhwilu — ale bórny so podnurja? Kaj wjele nadžijow so nedopjelni — a na nje pschindže šame šadwělowanje! Njeje nadžije, kotraž nješahanibi? Šawěšće; to je šchescžijanska nadžija, wo kotrejž našch adventski tekst rěči. Šchescžijanska nadžija je najrjeišche na šwěće.

1. Lóhko je pósnacž, čžeho dla je šchescžijanej nadžija nuřna, š woprědka šama ša njeho. Šchescžijan dyrbi bohobořnje žiwj byčž, to by pschecžezži nadawč byl, hdy by Bóh šwoje šlubjenja njedač, šlubjenja, kotrejž wěrjazeho wutrajneho činja šrijedža w šwěće. Šchescžijan dyrbi ščezpliwje čžerpicž, nadawč, kotryž so jemu jenož

polóži w pohladanju na kónž, na krařnosć, kotraž na šwěrneho čžerpjerja čžaka. Šchescžijan dyrbi rycžezžy wojowacž, ale šchtó by to šamóhl, bjes wěřošče, so wón škónčnje dobydže? Šchescžijan čžze šbožnje wumrjecž, ale šchtó čžyř nuts hieč do šmjertneje nožy bjes nadžije wěčneho žiwjenja? — Wo nicžo mjenje nadžije potrebany hładajo na šchescžijansku wořadu. Škaž ratač šwoje šymjo wuřywa žně woczakuj, tak duchowny we wořadže. Škola je huřto twjerda, šamjeřtna, polna čžernjow, bjes ploda so džělo ida, ale my wěmy, so našche džělo podarmo njeje w tym šnjeju. Šchto pomha šobu škoržicž na šly šwět, na wotpadnjenje wot wěry, na pschibowanje šlósče? Njeje to wschitko wjedny wrajene? Nješku to te wichory, kotrejž wjedny nalěča pschindu? Bóh džělacžerjom trjebacž njemóže, kiž šu bjes šmužitoshče a nadžije. Wrawiza šnjeřowa dobywa. Šnje w našchim čžaku je tuta nadžija nuřna. — A wón, tón šnjeř dobywa po šchěrořim šwěće. Šchescžijanska nadžija wopšhija šwět a widži hižo póhanow šhodžicž w šwětle a narody so wobrocžicž k temu šnjeřej. Ty njemóžesh Wóčženash wuřewacž bjes teje nadžije, so budža wschitke kraje čželče Božej polne, so jeho kraľstwo pschindže a so budže so jeho wola štačž w nješebach a na šemi; my dyrbimy so modlicž w tej nadžiji, so žyč hubjene, hřeřhne a na šawjedženjach bohate žiwjenje kónž šmėje a so je wěčne wumóženje bliřko.

2. Šso wrařha, šchtó nam tu nadžiju dawa. Wřchu nadžiju, kotruž šebi šami čžinimy, nješke šmjercž w šebi; žiwu nadžiju Bóh tón šnjeř dawa. Wón ju dawa,

wón ju skutkuje, kaž wschitko žive roscze a tjuje. Niz na jene dobo je tu róža, rostlina, ale wona bo badža, roscze a hagle po nēcim w polnej rjanosci satecže. Bóh kymjo nadžije psches swoje słowo do naschich wutrobow wuřywa, hdyž my te wuczby a słubjenja do so pschimořmjemy. D njesazpivaj skote schpruchi biblije w mladosci! Kať neťotry schpruch je, kotrehož so nadžija w starobje dđerzi. A schto je nawuknyč se šwjatych historijow. Woni řu teź nadžiju mēli, či stari wótzojo wēry, Abraham, Ĺakub, Mōjsař, Ĺliař a d. a jich nadžija ř hanibje njebu. Pschi wodownych řekach řwjateho piřma dyrbi nascha nadžija plodžena stejecz, hdyž njecha řwjadnyč, ale roscz a řczēc, pschetož jenož w řwjatym piřmie teho nadeńdžemy, kotryž w řchēm rostlinam nadžije satecžecz dawa, kotryž je řam nascha nadžija. W Ĺesuřu Ĺhryřtu řu wschitke řlubjenja Bože Ĺaj a Ĺamjeń. Ĺdyž wón wschitke nadžije stareho řluba dopjelni, wón tym řwojim nowy řwēt wēry a nadžije wotewri. Nēťk mōžach nadžiju řtajič na Boha, pschetož wón je twōj Wōtz psches Ĺesom Ĺhryřta; nēťk hladasch řtroschtnje ř tym horam, wot kotrychž je twoja pomoc, twōj pomocnik pschischol; nēťk řadny řrēch twoju nadžiju řanicžicz njemōže, pschetož wón je njeřk a prjecz wřak se řwojim wumřjeczom, ani řmjercz njemōže nadžiju řahanibicz, pschetož wón je horjestanyř a je řivy. Bóh plodži nadžiju psches řlubjenja řwojeho řlowa, wón da jej satecžecz w řlōncžnym řwētle hnady Ĺesuřoweje, wón jo dořonja psches moz řwjateho ducha. Pohladaj na japoschtořow, kotřiz řu w najczęřichich wobřtejnosczach, we wichorach pschesczęhanjow řhoroj řwojeje nadžije wyřoko dđerželi a njeřbu woliwřli w řwojej řmuzitoscz, w řwojej radořci, — woni bęchu pořni řwjateho Ducha.

3. Kať rjana je teź nadžija plodom dla, kotrež pschinjeře. Ĺzim wjazy nadžije, čim wjazy řczęřpliwoscz; řczęřpliwoscz, řajkuř ma Bóh ř nami, řczęřpliwoscz se řwētom. Ĺajku pramu řczęřpliwoscz řnaje jenož tōu řchesczijan, kotryž je řwojeje nadžije wēřty, kotryž wē, řo je jeho wēra to dořyčze, kotrež je řwēt pschewinyřo. — Ĺzim wjazy nadžije, čim wjazy řczęřpliwoscz teź w řyřchnosczach. Tu dyrbimy psches honjenje a řrudobu, řo bychmy řunu tam częřtnu řronu dořtali. A řchtožkuliz wutrobu rudži, řchtož je w nadžiji řivy, řenje wot horja řak pschemōženy njebudže, řo njeby řynř džakowanja a řhwalenja řobu w duřchi řakřincžalo, řaj řhwalmy Boha teho Ĺnjeřa, kotryž je nam řajku nadžiju řak. Ĺzim pořniřcha nascha nadžija, čim pořniřche teź řhwalenje Bože řa řlowo řczęřpliwoscz a řroschta, řa wschitke jeho řlubjenja, řa teho jenicžkeho narodženeho řyna, wo řotymž my řpēwamy:

„Wón řhudny na řwēt pschischol je
A nam wschitkim pomhacz čze,
So by nař řcziniř boharych,
Ĺswojim jandželam teź podobnych.“

Nječ řo luboscz najřpřcho, wēra najnuřniřcho mjenuje, řchesczijanřta nadžija je najřjeńřche na řwēcze. Ĺamjeń.

Adventřke řynki.

Ĺwony pořledneje njeđzele w řyřkwinyřm řecze řlincžachu řak řajnyje do njeđželřeho ranja. Wona bęřche pořlednja njeđžela w řyřkwinyřm řecze. Wona řo pola nař řako řwjedžeń řemřjetych řwjeczi; my na řych lubych řpominamy, kotrychž řmy nēřdy řudy mēli a řotřiz řu nēřko řortach w njebjeřach. To my pohladamy psches řemju řako psches řupu a řoko wokořo řořmi řo morjo řmjercze a řařo řobu řorhnye řruch luboscz do wulkeje węcžnoscz.

Ma njeřki řtolz řlehnyeny ředži řnyes Wonař řchēre mřocžakři řwojeje řigarety řorje řuwajo. Ĺynř řwonow do řřwuy nježenjeńza řlincžesche, ale do Wonařoweje wutroby po řdaczu nups řlincžesche. Ĺchēra mřocžakřa řo wřřche jeho řlowy řēha a na řnu ma wón wjazy ředžbnoscz řacž na to řwonjenje. A řola by řnyes Wonař řusto prajř, řo ma czucze a řo ma njeřku wutrobu — řaj wón čze řajři byč; ale wón ma řwoju řordoscz: wón je wōřebny muž a řchtož wón je, to je řo řam psches řebje řcziniř.

Ĺwony řmjertneje njeđzele psches wulke mēřto řlincza. Ĺu, řak czehneja te řynki řak řlufe, řak řrudne psches domy! řak řlincza řrimotajo do wutrobow człowřřich dđerzi! To je nēřchto řpodřivne, řajřile řynř řwonow. Ĺe mřchi čze wōřacz; ale wón je řwjedžeń řemřjetych — duř ř rowam wōřa. Ĺnyes Wonař je wot řetow řem řōđdy řrōcz na řym řnyu won na pohřebniřchczō řēř a řjany wēnz pschi marmorowym řchizju na řow řoložř. Do Božeho doma čzedža te řynki pschepřořyč, ale dženřa řlincza řak ř rowej řwonjenja — wone řlincza ř wotewřjenemu rowej; — to je řlōř tamneho řtareho a węcžnye noweho řhēřlufcha:

Ĺsřjedža w naschym řivjenju
Ĺsmjercz tu na nař řaka.

Ĺnyes Wonař dyrbi teź dženřa řhřchczē na pohřebniřchczō dończ; wón njeřjeba jenož wēnz řoložicz pschi řym řchizju, wón dyrbi teź wēnz řoložicz pschi wotewřjenym rowje. Ĺdyž řebi na to pomyřřli, wón řyřniřcho mřoczele do powētra řuwa. Tōn muž, kotrehož čzedža dženřa řhowacz do czēmneje řlubiny, tu řtejeřche řak řyřny řub w řēřu. Wón bęřche Wonařowy pscheczel. Wón mējeřche wřchitko, po czimž řebi jeho wutroba řadařche; wón mējeřche řjenjeř a řubřo, jeho pschepřisřwo řczęřesche; wón mējeřche mřodu řonu a lubořneho řolczka a wón bęřche wřchōn řřwowy, řo bęřche psched dwēmaj njeđželomaj wuprajř: řo wón njewē, řchto je řhoroscz. Psched řyđženjom bęřche wón njeńadžiřy řřhorř. Ĺeho njeřcheczeljo ani řhonřli njebēchu, řo je wón řhory, woni pař bēchu řhonřli, řo bęřche wumřjel. Wón bęřche pařnyř řak řub, do kotrehož řlyřř dyři.

Ĺsřjedža w naschym řivjenju
Ĺsmjercz tu na nař řaka.

Wonař da řwojim řchēryřm mřocžakřam řorje řo walecz; wřchelake mřřle řemu psches řlōwu dđerchu: tōn njeboři bęřche řemu řodomny byř; Wonař je teź řyřny muž, wón je teź řbožowny, hdyž řebi nēřchto pschedwořmje, — jeno řo řonu a dđerzi nima a řo bēchu jeho dđerczaze řēřa řnairřche řacž pscheczelowe — řaj tōn pscheczel bęřche dđerczō bohateju řarřchēju a wón — — — . Pořřledne řynki řwonow psches řřchē řakřlincza:

Ĺsřjedža w naschym řivjenju
Ĺsmjercz tu na nař řaka.

Ĺpopořnyu jēđžesche řnyes Wonař w řwojim řjanyřm wōřu won na wulke řtare pohřebniřchczō. Ĺudžo řladachu na řjanej řonjeř a řrařny wōř. Woni bēchu mřodeho řnyeřa řnali, řako nēcō njemējeřche: wot teho czāřa bęřche řo řēřom dđerřacz řēt mřnyřo a nēřko řōđdy wjedžeřche, řo mōže wón řakle wokořo jēđžicz. Psched nim w wōřu dwaj wulřaj wēnzaj řēřeshtaj. Ĺedny čzyřche wón na pscheczelowy řow řoložicz, řrubi na wōřnyřny.

Pschewodđerřki czah dońdže. Ĺařchcz řo na pohřebniřchczō dońjeře, pschewodđerřo řrudni řele řladajo řady řařchczā džeja. Ĺřhutyřoscz řmjercze je jich wutroby řařřōžřla.

Woni řteja pschi wotewřjenym rowje: řrudna wudowa se řwojim jenicžkim dđerczōm a řōđla njeje pscheczeljo. Woni řu řemřjeteho lubowali. Ĺřēřar njewēřnu řhwalobnu řecz njeđđerzi. Wón řo řarowaznyř woprařcha, řacž řu řemřjeteho w Ĺhryřtu řu Ĺesuřu lubo mēli. Wón na to prařchenje njewotmōřwi, ale wón řo řudžazyř na řwēřomnje řoloži, wón řo řa řemřjeteho řo nadžeřo a prařcho ř hnadže teho wobroczi, kotryž je horjestawanje a řivjenje.

Ĺřlōncžnye řo na wřchitřich pschewodđerřow wobroczi:

„Pořřluchajczē, řwony řmjertneje njeđzele řēřo won řwonja, řo bychu nups řlincžale do noweho řēřa. Ĺurje noweho řyřkwineho řēřa řu řhřchczē řawřjene, ale hdyž řo wōczinja a řy řy do noweho řēřa řařtupřř, řotom řy řebi dyrřjal to prařchenje řobu wřacz: Ĺjebudže řnano teź mi w nowym řecze wřchewomōžny Bóh řurje czēmneje řparneje řomorki tu na pohřebniřchczō wōczinicz? To je řhutyřne prařchenje; a řacž teź řy řczęřesch w řjanosczē řwojeje mřadosczē, tōn muž, kotryž tu nēřko řpi, řebi se řwojeho řowa pschewōřa: řy nimo teho prařchenja njeřchřidžesch! Ĺwony řmjertneje njeđzele čzedže na advent řwonicz. Ĺawřjene řu

dženka hiščeže durje noveho zyrwineho leta. Esu durje twojeje wutrobje tež hiščeže samnjene? Pošluchaj, cžlowjecze, niz jenož kral stracha (šmjerč) tebi pschjwoła: ja klapam, ale tež fershta žiwjenja je šwój rt wotewrił a šwoju ruku posbėhnył a praji tebi pschi kóždym rowje, pschi tutym rowje pał s wošebje móžnym a šylnym hłošom: hlaj, ja steju psched durjemi a klapam. Wotewi jemu, so by ł tebi šaschoł a mohł s tobu wjeczerjecz a ty s nim.“

Duchowny wudowje a pscheczalam ruku poda. Woni czechnjechu s měrom domoj. Pola bėleho marmoroweho fšchiža, hdzež bėšche luba wowka wufhowana, stejesche knjes Wonal. Wón wėnz na row položi. Wón je hłowu fšhilil a kaž wichor jemu myšle psches hłowu a wutrobu fšumija.

(Poštracžowanje.)

Naletni pòšli w šymje.

Schto? Naletni pòšli, hdyž wonfch wotemrėte fštomu ftonajo šwoje šuche halošy ł njebešam wupschestrėwaju a šnėh pada, a prėni smjerš jėsor a rėczku a wješny hatł s lodom pschifrywa a nutsfch na fšachlowej ławzy hromadže šedža a na pschifhadžaze hody cžafaja? Šaj, runjež šo mħla na šemju lėha a wichor wuje, pschi wfšėm šnėšy a lodže facžehnje nalėcžo do wutrobje a doma — a ja šebi myšlu, pola tebje, luby cžitarjo tež.

1. Naletne fhėrluše. Šdyž šo prėnja łastojcška do stareje, lubeje domišny wróczi, potom my wėmy, so je nalėcžo blifko; a mlodži a stari jemu wješele napschecžiwno hładaja a šo s lubošnym fhėrlušem na njo hotuja. A hdyž 1. advent do harfy pschimnje a šo prascha: „Kał powitam ja tebje, mój Jesu najlubšchi?“ potom my wėmy, so je nalėcžo w Božim kraleštwje a hotujemy šo na powitanje prėnjeho nalėtneho hošcža s wješełym powitanjom.

„Budž, mój Jesu, powitany!“

Adventška powjesč je nalėtna powjesč. A hdyž je šo halle nalėtnje špėwanje šapocžalo, pschezo wjazy hłošow do lubošneho špėwanja šahłošuje. Šdyž ptacžł na fštomje šaspėwa, šo druhe pschidadža. Tak je w štwórbje — ale tež w kraleštwje hnady. Šchtyri njedžele adventa šu fšchtyri nalėtne łastojcški, nalėtni špėwarjo, kotrež pschifhad wėcžneho nalėcža pschpowjedža: „Hlaj, twój kral pschindže ł tebi.“

Adventski cžaš je nalėtny cžaš. Šaj, njecžehnje kaž nalėtny wodych psches našche adventške fščenje a psches našche wutrobje, hdyž wone šahłošuja do adventšeho fhėrlušcha džėczi: „Šhwaleny budž, fiž pschindže w mjenje teho Šnješa! Šosianna w wyškofcži!“ Adventška abo palmowa njedžela — džėn do špocžatka šmy a nalėcža se facžehnjenjom teho Šnješa do fhudeje cžlowškeje wutrobje — njeje to džiwne hromadže kłincženje šlubjenja a dopjelnjenja, žedženja a nadžije, šymškeje nušy a nalėtneje radošče — šwjatocžne nuts šwonjenje nalėcža, ša kotrymž šebi ludy leta tyšazy žadachu.

A w fščenju drugeho adventa napomina a trošhtuje tón Šnjes: „Pošbėhncze šwoje hłowu!“ A te wichory wonfch wokolo naš, hdzežkuliz pohladamy a pošluchamy, nješbu šymške, ale nalėtne wėšfki, kotrež nalėcžo nuts šwonja. A šrijedža nuts kłincža wfšhitke krašne nalėtne fhėrluše našcheho luda a našcheje zyrwje. Mőžesch šebi adventski cžaš myšlicž bjes adventšeho fhėrlušcha? Tak mało kaž nalėcžo bjes špėwanja fšchownocžkow a šolobikow. A ja šebi myšlu, so na špėwanju niz jenož ptacžka, ale tež fhėšcžijana pőšnajesch. Pschi špėwanju šo wutroba na jashł položi a hdyž wošada abo džėcžatka wješele a rjenje šwoje adventške fhėrluše špėwaja, potom je mi kaž pučžowarjej, kotryž psches Božu rjanu štwórbu džė, kaž by nalėtne šłoncžko šwėcžilo a fšchownocžł šo wyšoko do powėtra šbėhal, šamotnemu pučžowarjej hłuboke domoj štyškanje do wutrobje nuts špėwajo. Stara bajka powjeda, so hody podnirjene šwony w morju šwonieč šapocžnu. W adventskim a hodownym cžašu tež s cžlowškeje wutrobje tajke hłuboke šynti šwonow šo šbėhaja — to je to stare, nihdy wotemrėwaze štyškanje po tym nalėcžu, wo kotrymž našche adventške fhėrluše špėwaja. Wón drėma kóždy cžaš w cžlowškim žiwjenju a w zyrwinym lėcže šwoje fhėrluše, kotrež šu stare a tola pschezo mlode a wofšchwjaze wostanu — pschezo krašnišche bywaja, kaž dobre wino, cžim dleje šo fhowa, adventške fhėrluše pał šu kaž žadne, krašne rőže, kotrež w šamym nalėcžu kėžėja. Šotry je najrješchi? Albo je jedyn pschezo rješchi hacž drugi? Wny štari, fiž wy wjazy tak špėwacž njemőžecze, pohladajcze nuts do

džėcžazyh a fšulstich jštwow a pošluchajcze, kał tam fhėrluše kłincža do šbőžneho nalėtneho powėtra. Šdy a hdže šu tajke nalėtne hłošy šo tak s hłubokojcze won špėwale a do wyškofcže kłincžale, kaž w adventskim cžašu w džėcžazej jštwi a hody pod šo šwėcžatymy hodownymy fštomami? Šaj, to je cžucž, so šo špėwaja hnadnemu škutkej, kotryž wfšhitke druhe dobroty našcheho Boha pschetrjechi, hnadnemu škutkej, na kotryž šu ludy leta tyšazy cžafale. To je jara džiwne wotucženje, kotrež psches nje džė a s nich won duwa; to je tak, kaž hdyž wocžafane nalėcžo wotucži a nowy žiwješfki wodych psches šemju džė a pupki šo rospuťnu a wfšhitko w prėnjej nalėtnej radošcži šfafa a špėwa a wfšhitke wutrobje šo horja w wješelu a nadžiji. Tak šynczi a kłinczi wfšhitko ł wješełemu šbőžnemu hnadnemu cžašej.

Duž kėdžbujcze: Šdyž ptacžatka na fštomach njespėwaja, potom je šyma. A hdyž w adventskim cžašu psches fhėšcžijaniške domy a cžlowške wutrobje njekłinczi a njewyšta, potom je šyma, šmjertna šyma. Ałch, so cžyžo nalėcžo šfšhadžecž w našchim kraju!

2. Naletne džėczi. Šdyž nalėcžo pschindže, tež wfšhitke nalėtne džėczi wotucža, kotrež w šymnej, morwej šemi dolhe šymške španje mėjachu. To wfšchaf hiščeže žane mejšte a šłoncžne rőže nješbu. Ałe, hdyž 1. advent fhėšcžijaništwu pschichod teho šbőžnika pschpowjeda, potom šo najcžėmnišche nozy rošjašnu a najšymnišche wutrobje šo šhrėja a na fhudej šemi šo najkrašnišche hodowne fštomu šwėcžicž a kėžecž šapocžnu: Šswėtko, lubošč, žiwjenje!

(Šłoncženje pschichodnje.)

Sa Šhrjstufowu žyrkej.

Jesu, kał ma njepšchecželow
Twoja žyrkej bėdžerka,
Napschecžiwnych wojowarijom,
Až šo tebi pschecžiwja.

Wjele leži w hrėšnym španju,
Wubudž jich šam, pastyrjo!
Šewal du na wulkim ranju
A heli, hdžež cžert cžwila je.

Woczi wotewi w duchu šlepym,
So cže šašo nam'faja!
Wušchi daj tym w duchu łuchim,
So cže šlyšcha a wėrja.

Šój, tych šparnych wubudžowacž,
Šrėšnikow tež naštrőžecž,
Šodłocženyh posbėhowacž,
W duchu morwyh wožiwjecž.

Šombaj, so tón šwėt cže šnaje,
A tebi lubošč šahori,
Cžin, so šwėrnyh lubošč traje
W bėdženju, so dobyli.

Jesu, ty šy šam to šlubil,
Tym, fiž šwėrni wostanu,
W nješju wėcžne herbštwo lubil.
Šaj tam šbőžnosč dostanu.

E. Š.

Morituro satis.

Na šerbški: Došč ša jeneho, fiž cže wumrjecž.

Šėdnacže lėt je, hdyž ja na drošy s Genuy do Nizza jėdžech, niz se želešnu, kaž nėtko nimale wfšchitzy pučžowarjo tam cžinja, ale po krašnej starej drošy na wjecžornym brjošy Genuafšeho morja. Š wėštošcžu njewėm, pschi kotrej wfšy abo mėšcže to bėšche, jich je jara wjele pschi horach a w dolach: Tam stejesche jednora fhėža pod horu, kotraž mi njefapomnita wostanje, niz šnawo teho dla, so bėšche krašny twar s wulkotnej šahrodu. Ałe, ta fhėža bėšche žyle wfšchėdna bjes wfšcheje pschi, žolta wobėlena, se želešnymy wofenzami, s malej jednorej šahrodu wobdata. Šchtož mje ł tej fhėži czechnjesche, bėšchtej dwė šłowje, kotrež bėšchtej s cžornymy pišmikami na fščėnu napišanej:

Morituro satis t. r. na šerbški: Došč ša jeneho, fiž cže wumrjecž.

Luby cžlowcže! Spominajš tež ty w twojim domje na smjerec a mašch dojež na twojim domje, kiž dyrbišch ty prjedy abo posdžišcho tola wumrjecž. Wopomú to!

Ty dobre pucže wšchudže a pomoz wudželišch.

Bóh luby Anješ hušto cžišče jednore hrědki trjeba, so by wo wutrobny cžlowškich džěcži klapał a jim do swědomja rěčal, hdyž wot praveho pucža na wopacžny stupja. Al derje jim, hdyž jeho hlóš podarmo wo šlabu bludžazu wutrobu njeklapa.

W Bomorskej wšy běšche bur žiwny; jemu něchtó s pšhecželstwa wumrje, pola kotrehož měješche dolh. Duž jemu a jeho žonje ta myšl pšchudže, hač tež móžno njeje, na nękajke wafschnje dolžny list do rukow dojtacž a tak žyly dolh samjelcžecž. Šwědomje, kotrež wšchaf jimaj najprjedy tón njeprawy skutk pšched wocži staji, so je wšchelakimi pšchicžinami a wurěcžemi směrowa. Bur šebi myšlesche, so smjerecž šama na šebi dolh wuruna a so mohło to, šchtož sawostajenym pšchupanje, tak derje jemu k lepšchemu bycž. Tola wócžko njebjescheho Wótza nad nim a nad jeho mandželškej stražowasche. Wonaž měješchtaj džowezicžku, kotraž cžěžto wufny. Za se šchule pšchudže a wječzor šwoje šchpruchowe knižki do ruki wša, so by šebi ja drubi džęn wufnyla. Wona měješche tón šchpruch: „Šchto pomha cžlowjekej, hdy by wón runje žyly šwět dobył a pak na šwojej dušchi šchodowal? Albo šchto móže cžlowjek k wumóženju šwojeje dušche dacž?“ Wótije wona te šłowa pšchewo a pšchewo šašo cžitasche, so by je šebi do pomjattka šašchčępila; ale běšche, kaž by džěcžo tón krěcž tónle šchpruch šebi nawufnyčž njemohło. Bjes pšchewstacža nau, kotryž wonfach drjewe rubasche, te šłowa šłyschesche: „Šchto pomha cžlowjekej atd.“ Šhwilu wón džěcžo wostaji, potom šo roshněwa a džěcžo do druheje stwy pššła, w kotrejž měješche macž šwoje džělo. Al tež tam pšched wufschomaj maczerje džowka dale wufnyesche: „Šchto pomha cžlowjekej atd.“ Wonaž ju do loža pšcheweschtaj, ale tež wot tam běšche šłyschecž: „Šchto pomha cžlowjekej atd.“ Na druhe ranje, prjedy hač džěcžo do šchule džěšche, běšche to prěnje, so to džěcžo šebi šašo tón šchpruch pšchewufny. Duž šłoncžnje napominanje Bože s džěscžoweho rta šarscheju swědomje trjechi. Wonaž šebi to rospominaschtaj a pšnaschtaj: „To je šwunjenje wot horkach; mój njewostupimow wot praveho pucža a njerodžimow to, šchtož naju njeje.“

Wumrjecž pomhacž!

Haj móžemy to? Njedyrbi kóždy tón cžěžki pucž pšches cžemny dolh šam hieč? Haj, ale tole je wažne a móže šhudej dušchi lohke abo cžěžke, haj jara cžěžke cžinicž, ja tym hač šo cži lubi jadžerža, kiž wokoło smjertneho loža steja. Za šym to našhonil: Na smjertnym ložu ležesche rjana něžna mloda holza, šo šdajche, kaž by ju šbože lubowalo — a tola dyrbjesche tak šabe šwjadnyčž. Lęta dolhe šhorowanja, so žana lékařka rada nje-pomhajsche, běšche móž jeje žiwjenja podlemilo — ale jejnu dušchu wucžiščilo. Šsmjerecž štejesche pšched jeje wocžomaj a mlode žiwjenje šo šepjerasche. Al bórsny běšche pšchewinjene. Byle poddata hotowasche šo dušcha na poslednje będženje: „Bórsny je pšchewinjene — a ja šym horjeka“, tak šchepšaschtej hubje a prošcho na wothładowazu kotru šo wobrocži praji: „Pomhaj mi tón cžěžki pucž hieč!“ Al wona to móžesche, — wona to šmędžesche pomhacž. Bóh da jej to do wutrobny. Žana šylja, žana njeměrnosč nje-kafyšchtej wufšujenje šprózneje dušche. Šsotra ruku mrějazeje džeržesche, wona mile a pomalu smjertne šhělusche špewasche; — strach mrějazeje šo šhubi. Šsotra pak špewasche dale, jedyn šhělusč po drubim pšchewo milišcho hač k tej šchtucžny wo žadanju do njebjęš pšchudže:

„Al njebjęšani, k njebjęšani
 Čže šo hižo dawno nam,
 Šchtomny žiwjenja tam steja,
 Bože džěcži wšchě mits džęja,
 Anješ, pomhaj nam tež tam!

Duž šo smjerecž na měrne woblicžo šlechny, so by bórsny najšbóžnišchemu šmęškotanju šwobody měšto wostajilo. Lękar a wothładowalka pšchistupišchtaj, žadyn njebšesche jeje tónž pytnyl, tajki cžichi a měrny běšche byl. Čžežke šłoncženje běšche Bóh lohke

šcžinil, pod milnym špewanjom šhělusšchow bęšche jeje dušcha směrom domoj došchla.

Teho dla nješmę pšchi smjertnym ložu bycž wulke žalosčenje, žane rěče, kiž dušchu wobcžęžuja. To njeje lubosč, to je šamopaschnosč, kiž čhyła mrějazeho džeržecž w tym šlym šeniškim žiwjenju a hdyž je tež wuhajšchaze žiwjenje sawěrnje dróžičhe hač našche, dyrbi naš lubosč nawabieč šwoju bolosč našad štajieč a šo džělazemu wumrjecž pomhacž.“

Alch kał wjele šłemu wudže
 Tón, kiž šbóžnje wumrjel je,
 Al wotpocžinkej wěcže dondže,
 Šdyž we wěre dobęhne;
 Čžęlo w rowje cžišche špi,
 Dušcha pšchudže k šbóžnosčiji.

G. S.

Šdyž ja jeno tebe mam.

Pl. 73, 25. 26.

Hlób: Po krótkim będženju.

Šdyž mam ja jeno tebe, Božo,
 Dha ja šwětom šo njeprajšam,
 Še mojej dušchi wjele lóžo,
 Šdyž, Božo, twój trošcht, šwětlo mam,
 Nječ hordži šwět šo, wječeli,
 Ja i Bohom mam trošcht w wutrobi.

Nječ dušcha i cžęlom šawutlitez,
 Šso špšchewam, Božo, na tebe.
 Ša wěm, so pšches šchiz, horjo džetej
 Dom k wofšchewjenju wječele,
 Nječ šwět mi hrosy i hordosčęž,
 Ša Bohu šwěrnny wostanu.

Šdyž mam ja Boha, dha mam wšchitko,
 Šchtož moja dušcha požada,
 Šso njeboju pšched padom nětko,
 Mój Bóh mje šašo posbęha,
 Duž praji moja wutroba,
 Bóh je mój džěl, trošcht, nadžija.

G. S.

Nęšchto k rospominanju.

Šchtworake pjenježki.

Pjenježk je mala wěž, ale i maleho bywa wulke. Našch šbóžnik šam wupraji: „Šberajcže te šbytkne kuski, so šo ničšo nješfajny!“

Wo pjenježku wucži dr. Marczin Luther, so šu šchtworake:

Š pręnja Boži pjenježk, so njeby cžlowjek prošdnny pšched tego Anjeka šupil a niz šupy pšched prošcherjom byl, pšchetož šchtož šhudym dawa, požęžuje temu Anjesej, kotryž jemu šašo to dobre šaruna. Dale je cžęstny pjenježk, so k cžęcži dobrehu pšchewčela tež juntrěcž něschto na njeho wažišch; pšchetož „dobry pšchewčel je šłote hódny.“ Dale žyrobony pjenježk, so móžesch w kraju wostacž a šebi i cžęcžu na šwęcže pomhacž, pšchetož domach je kur jašnišch dylki šłonzo w žušym kraju. Al šłoncžnje nufny pjenježk, so by cžlowjek w hubjenym cžaju, w šhorosčiji a ja wječzor žiwjenja tradacž njetrjebał, pšchetož šłorcžicžka je šucha jędž, ale žyle ničšo je tola hišchęže šušchische. Teho dla:

„Lutuj šebi nęšchto, potom nęšchto šmęješch!“

Wopomú to, luby cžitarijo!

* * *

Juntrěcž dyrbinny blašni bycž; pak nětko Šesufoweho mjena dla, pak tam, hđžęž budže rělacž: „Wy blašni, wy šcže prawny pucž šmylili.“ Wo to jenož je, šchtož šo nam lepšche šda.

* * *

Dušchowpastyrštwu je dušcha šastaranja šhudnych. Pšchetož lubosč k dušchi je dušcha lubosče.

* * *

Alch hušto dawamy, so byčmy ludži wotbyli. Bóh dawa, so by jich na šwoju wutrobu šwjasał, a so byčmy my šašo pšchisšli.